

97ste vergadering

Maandag 24 juni 1996

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Deetman

Tegenwoordig zijn 106 leden, te weten:

Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Augusteijn-Esser, Bakker, Beinema, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Blauw, Van Blerck-Woerdman, Bolkestein, Boogaard, Van Boxtel, Bukman, M.M. van der Burg, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Deetman, Van Dijke, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Van Erp, Esselink, Essers, Fermina, Gabor, Van Gelder, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Van Heemst, Heerma, Van der Heijden, Hendriks, Hessing, Hillen, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Van Hoof, Hoogervorst, Ten Hoopen, De Hoop Scheffer, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, Keur, Klein Molekamp, Koekkoek, Korthals, Lansink, Leers, Lilipaly, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Passtoors, Van der Ploeg, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Rijpstra, Rosenmøller, Rouvoet, Schimmel, Schutte, Schuurman, Sipkes, Smits, Stellingwerf, Sterk, Van der Stoel, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Van Traa, Valk, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Versnel-Schmitz, Vliegenthart, Van der Vlies, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, B.M. de Vries, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Wolters, Ybema, Van Zijl, Zijlstra en Zonneveld,

en de heren Voorhoeve, minister van Defensie, Wijers, minister van Economische Zaken, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en

mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Wingerden, Dankers, Nijpels-Hezemans, Soutendijk-van Appeldoorn, V.A.M. van der Burg en Aiking-van Wageningen, wegens bezigheden elders;

Van Rooy, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Verkerk, wegens ziekte;

Van den Berg, wegens ziekte, de gehele week.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ingekomen is een beschikking van de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal inzake aanwijzing van het lid Braks tot lid en het lid Glasz tot plv. lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

Deze beschikking wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Ik stel u voor, in ieder geval voor vandaag en morgen de voorziene agendering zoals op het schema vermeld, per dag conform dat schema af te werken, zo nodig met voorbijgaan van het tijdstip van 23.00 uur.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmøller.

De heer **Rosenmøller** (GroenLinks): Verleden week heeft de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid een algemeen overleg gevoerd met de minister over de koopkracht in 1996. Voor onze fractie is dit aanleiding u te verzoeken het verslag van het overleg aan de plenaire agenda van deze week toe te voegen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, conform het verzoek van de heer Rosenmøller te beslissen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Verhagen.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Recent lazen wij in de kranten dat het Nederlandse kabinet de ontwikkelingsrelatie met Zambia heeft opgeschort. Graag ontvang ik van de minister voor Ontwikkelings-samenwerking een brief waarin de reden wordt aangegeven. Wij krijgen graag antwoord op de vraag in hoeverre de opschorting ook betrekking heeft op activiteiten van niet-gouvernementele organisaties. Het is namelijk gebruikelijk dat

Voorzitter

NGO's uitgezonderd worden van het opschorten van bilaterale betrekkingen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is **het debat naar aanleiding van een algemeen overleg inzake het asielbeleid**.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter! Een duidelijk geformuleerd beleid voorkomt borrelpraat. Een duidelijk geformuleerd beleid voorkomt het wekken van verwachtingen die niet kunnen worden waargemaakt bij asielzoekers. Het asielbeleid vraagt juist in verband met de maatschappelijke gevoeligheid om een constructieve dialoog met respect voor ieders verantwoordelijkheden. Een dialoog, die op basis van feiten en zorgvuldige informatie genuanceerd gevoerd dient te worden. Aldus de laatste zinnen van het beleidsdocument. Wij kunnen daar van harte mee instemmen.

De VVD-fractie wil vandaag op een drietal punten kort ingaan en zo nodig hierover een uitspraak van de Kamer vragen. Het betreft allereerst de verlenging van de VVTV van drie naar vijf jaar. Hierover is al uitvoerig gesproken. De VVD blijft bij haar standpunt om de Vreemdelingenwet op dit punt te wijzigen. Wij hebben bij de VVTV te maken met asielzoekers die geen A-status krijgen. Het vluchtverhaal is niet erkend. Zij kunnen echter voorlopig niet terug, waarbij na drie jaar na toetsing een verblijfsvergunning wordt gegeven die in feite niet intrekbaar is.

Mijn fractie vindt drie jaar een te korte periode. Daarom kiest zij voor vijf jaar, hetgeen ± en dat geef ik direct toe ± evengoed arbitrair is als drie, vier of zes jaar. Het biedt de Nederlandse overheid meer tijd en rust om mensen verantwoord terug te laten keren. Mijn fractie zal daarom de motie steunen die de heer De Hoop Scheffer hierover zal indienen.

Mijn tweede punt is het aantal statussen, naar aanleiding van de

statusnotitie. De fractie van de VVD is van mening dat het terugbrengen tot twee categorieën in het asielbeleid onvoldoende in de statusnotitie is onderzocht. Wij zijn voor een eenvoudige indeling: of je bent vluchteling, of je bent het niet. In het eerste geval krijg je de vluchtelingenstatus, de A-status, en is gezinshereniging mogelijk onder de gestelde voorwaarden. Via het asielzoekerscentrum wordt de vluchteling uitgeplaatst naar een gemeente waar met het inburgeringstraject verder kan worden gegaan. De A-status wordt ingetrokken indien de vluchteling geen vervolging meer te vrezen heeft. Dan vindt vrijwillige en eventueel gedwongen terugkeer plaats of krijgt hij een verblijfsvergunning. De tweede categorie betreft de mensen die na aanmelding niet in aanmerking komen voor de A-status. Indien zij niet direct kunnen terugkeren, om welke reden dan ook, krijgen zij de mogelijkheid tijdelijk in Nederland te verblijven. Gezinshereniging is niet toegestaan en na maximaal vijf jaar kan het tijdelijke verblijf worden omgezet in een verblijfsvergunning. Ik dien daarom de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat het huidige asielbeleid ingevolge de Vreemdelingenwet drie verblijfstitels kent, namelijk de A-status, de VTV-humanitair en de VVTV;

verzoekt de regering te onderzoeken of het aantal verblijfstitels kan worden teruggebracht naar twee, te weten de A-status voor degenen die aan de criteria van het Vluchtelingenverdrag voldoen, en een tijdelijke status (maximaal 5 jaar) voor degenen die niet als vluchtelingen worden toegelaten, maar voor wie het niet direct mogelijk is terug te keren naar het land van herkomst,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Ik moet u erop wijzen dat dit een debat in twee termijnen is, met spreektijden. Hierover hebben wij vorige week uitvoerig gesproken. Het is niet gebruikelijk om in zo'n

debat in eerste termijn moties in te dienen. Wij weten in ieder geval wat u in tweede termijn van plan bent, afhankelijk van het antwoord van de staatssecretaris, die thans ook wat meer van uw diepste roerselen heeft vernomen.

De heer **Rijpstra** (VVD): Excuus, voorzitter.

De **voorzitter**: Nee, laten wij de motie nu maar ronddelen. Anders wordt het een wat merkwaardige vertoning. Ik vraag de leden, verder de moties in tweede termijn in te dienen, conform de normale gang van zaken.

De heer **Rijpstra** (VVD): Dank u wel.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Rijpstra. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 190 (19637).

De heer **Rijpstra** (VVD): Voorzitter! In het beleidsdocument schrijft de staatssecretaris dat het COA waarschijnlijk na het zomerreces met een groot aantal betrokken gemeentebesturen die reeds vijf jaar ervaring met de opvang hebben, een conferentie zal beleggen om te bezien hoe de opvang kan worden verbeterd. Wij vinden dit een goede gedachte, maar mijn fractie wil het graag verbreden, omdat het niet alleen om technische en logistieke aspecten en openbare-ordeaspecten moet gaan, maar ook om de filosofie van de opvang, in het bijzonder de opvang van mensen die moeten terugkeren. Wij hopen dus dat de conferentie een breder karakter krijgt dan alleen overleg met de gemeentebesturen. Er zijn, ook door universiteiten, al diverse studies naar gedaan hoe het de mensen in de opvang is vergaan, ook als zij naar een gemeente zijn uitgeplaatst. Wij willen dit in een inhoudelijke conferentie eens verder met elkaar bespreken.

Een laatste punt waarover mijn fractie graag op korte termijn wil spreken, is het illegalenvraagstuk. In een aantal werkbezoeken heb ik vooral van de vreemdelingendiensten het volgende gehoord. Men controleert, voert in feite het beleid uit. Men treft hierbij illegalen aan, die worden geregistreerd. Soms gaan zij naar de Willem II-kazerne of een ander huis van bewaring, maar heel vaak worden zij weer op straat